

N:o 21.

Herr P. Waldenström, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till ändring af § 14 riksdagsordningen.

En af de frågor, som för närvarande kanske mer än alla andra påkalla den allmänna uppmärksamheten, är det allt mer och mer i vårt land växande krafvet på en utsträckning af den politiska valrätten. Jag tror icke, att det är rätt att slå döförat till för detta kraf, och jag tror derför också, att det icke är klokt.

Jag anser det icke vara rätt af det skäl, att det utan tvifvel, trots alla missbruk, som man kan hafva att befara, likväl icke kan nekas, att af de myndige män, som befinna sig under det närvarande strecket, en stor mängd, om icke största delen, utgöres af förståndiga, sansade och redbara personer, för hvilkas uteslutande från allt inflytande på de politiska angelägenheterna man icke har något rimligt skäl. Många af dessa kunna derjemte hafva en ganska god skolbildning, som sätter dem i stånd att bättre bedöma offentliga förhållanden än mången annan, som har 800 kronor inkomst eller står skrifven såsom egare af en fastighet, som hel och hållen tillhör hans fordringsegare — för att ej tala derom, att inkomst och egendom icke kunna anses vara mätare på insigt och omdöme.

Är det sålunda enligt mitt förmenande icke rätt att utesluta dem från politisk valrätt, så är det icke heller klokt. Ty det torde aldrig i något fall vara klokt att göra annat än det, som är rätt. Att såsom politiskt omyndige från valrätt utesluta hederliga män för det, att de icke hafva en viss inkomst eller egendom, det förbittrar sinnena, såsom hvar och en sjelf kan se. Det väcker misstroende mellan de olika sam-

hällslagren. Det skärper klasshatet allt mer och mer och försvårar därför med hvarje år en lugn och lycklig lösning af den viktiga frågan. Ty förutom det att orättvisan ökar bitterheten, komma äfven anspråken att drifvas allt mer och mer upp. De, som från början skulle hafva nöjt sig med någonting rimligt, blifva genom det orättvisa motståndet orimliga i sina fordringar. Detta är en erfarenhet, som man alltjemt får göra på det politiska lifvets område.

Utan tvifvel komma vid denna riksdag liksom vid föregående riksdagar många motioner att väckas om en utsträckning af den politiska valrätten, samt många olika förslag att gifvas. Det torde dock blifva för den enskilde riksdagsmannen omöjligt att formulera ett sådant förslag, som skulle kunna hafva utsigt att vinna Riksdagens bifall. Erfarenheterna från de föregående riksdagarne torde mer än tillräckligt bevisa detta. Då emellertid saken är i högsta grad magtpåliggande och tarfvar en så snar lösning som möjligt, anhåller jag att få föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета samt för Riksdagen till grundlagsenlig behandling förelägga förslag till sådana ändringar i § 14 riksdagsordningen, som kunna motsvara rättvisa kraf på utsträckning af den politiska valrätten.

Stockholm den 20 januari 1890.

P. Waldenström.
